8. 6. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní úprava užívání příjmení

V souvislosti s přijetím nového zákona o matrikách se objevily četné diskuze kolem navrhované možnosti výběru jedné ze dvou forem příjmení ženy a také kolem možnosti užívání více příjmení současně.

V souvislosti s přijetím nového zákona o matrikách se objevily četné diskuze kolem navrhované možnosti výběru jedné ze dvou forem příjmení ženy a také kolem možnosti užívání více příjmení současně.

Současná právní úprava týkající se příjmení je postavena na zásadě, že občan má nejen právo, ale také i povinnost užívat v úředním styku takové příjmení, které je uvedeno v matričním dokladu vydaném z matriční knihy vedené matričním úřadem. Ohledně příjmení žen byla v nové právní úpravě přijata koncepce tvorby příjmení ženy v souladu s pravidly české mluvnice (např. muž-Horák, Jánský, žena-Horáková, Jánská). Tato koncepce je modifikována povinností matričního úřadu, v případech ukládá-li to mezinárodní smlouva na žádost nositelky příjmení uvést v matričním zápisu vedle příjmení ženy podle pravidel české mluvnice i toto její příjmení ve formě, která pravidlům české mluvnice neodpovídá (např. muž-Palonczy, žena-Palonczyová dle pravidel české mluvnice, -Palonczy dle původu jazyka příjmení). Z těchto dvou forem příjmení si žena musí vybrat pouze jednu formu, ta bude uvedena v matričním dokladu a jen tu může užívat.

Novinkou v našem právním řádu je možnost užívání více příjmení vedle sebe současně a to za podmínek stanovených zákonem o matrikách. Dosavadní úprava tuto možnost poskytovala pouze ženám, které uzavřely manželství před 1. lednem 1950. Tyto mohly užívat vedle příjmení, jehož nabyly při uzavření manželství, nebo místo tohoto příjmení svého příjmení, jež měly před uzavřením manželství, byly-li pod takovým příjmením ve veřejnosti známy. Nový zákon o matrikách vymezuje podmínky užívání více příjmení takto: Občan je oprávněn užívat více příjmení, nabyl-li je podle dříve platných předpisů a je oprávněn je užívat podle tohoto zákona, anebo prohlásil-li souhlasně při uzavírání manželství, že příjmení druhého snoubence užívajícího více příjmení bude jejich příjmením společným, anebo prohlásil-li při uzavírání manželství, že spolu se společným příjmením bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, nebo jde-li o příjmení dítěte po jeho rodičích, kteří jsou oprávněni užívat více příjmení.
Na druhé straně občan, který užívá více příjmení, má možnost učinit před matričním úřadem prohlášení, že bude užívat pouze jedno příjmení. Takové prohlášení lze za trvání manželství učinit pouze souhlasným prohlášením manželů.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Kdy se z nesplaceného úvěru stane trestný čin? Úvěrový podvod v praxi
- Konec mírných trestů za ničení přírody? Co přináší projednávaná novela environmentálního trestního práva
- Od obchodního rizika k obžalobě: kdy může za dluhy a obchodní jednání společnosti trestně odpovídat její statutár?

- Analytická metoda jako faktor určující hranice trestní odpovědnosti: přeměna THCA na THC při chemické expertíze
- Zahlazení odsouzení: kdy se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen?
- Kauza fenky Asty: proč měl Nejvyšší soud pravdu, ministr spravedlnosti ne, a proč je teď řada na Sněmovně
- Chybějící protokol jako důvod procesní nepoužitelnosti kamerového záznamu pořízeného při sledování osob a věcí v trestní věci
- Kontrolující osoba podle § 37d ZTOPO: nový nástroj v trestním řízení právnických osob
- Komu patří auta z Auta Super? Odpověď nebude v technickém průkazu
- Když formální trestnost nestačí: co přinesl nález IV. ÚS 455/26 k subsidiaritě trestní represe
- Zbraňová amnestie v praxi: kdy (ne)může vydání zbraně vést k zániku trestní odpovědnosti?